

Viðmerking:**Høgni Hoydal villleiðir um fólkaatkvøðuna**

- ynskir ikki at fylgja demokratiskari siðvenju

Skulu vit trúgva Høgna Hoydal, so er tað líka einfalt at fara út einum felagsskapi sum at fara uppí ein felagsskap. Eftir hesum at døma skuldi eitt ný giftingarmál og hjúndarskilnaður verið ein reversibel proces (tvígonð gerð) tvs. gift ikki gift og so liðugt, men sum øllum kunnugt er veruleikin ikki so einfaldur.

Tá ið tveir ella fleiri frífr partar ganga saman í ein felagsskap, er sum so einki til hindurs fyri at vanligur demokratiskur meirluti ræður, tí hvør partur sær er suverenur. Skulu hesir partarnir harafturimót seinni skiljast sundur aftur, er stóðan meiri fløkjaslig, tí tann felags suvereniteturin kann hava ført til konstella-tiónir ella samansettingar, sum bæði krevja tíð og hugburðsbroyting fyri nøktandi at kunna útgreina nær, hvar og hvussu stóða skal takast.

Tí demokratiskum londum eru ávisar siðvenjur galdandi á økinum, hetta fyri at forða fyri at annars vælmeindandi politikarar í populistiskri lyklastøðu og demagogiskum ovurdrivi skulu kunna seta til viks gróðursettar demokratiskar

siðvenjur. Vit kenna tíverri eitt ótal av dønum, har demokratisk siðvenja ikki verður fylgd. Demokratiið er sum kunnugt ongantíð sterkari, enn moralurin hjá teimum sum vald eru til at umsita tað. Tí er alenyðugt at halda eitt vakið eyga við teimum, sum vald eru, at tey halda seg til ta demokratisk siðvenjuna, annars er eingin meining við okkara fólkaræði.

Samveldissáttmálin Ísland-Danmark

Høgni Hoydal, landsstýrismaður í loysingarmálum, tekur uppísaman, at tað finst ongín demokratisk siðvenja í Danska Kongarikinum, ið vit kunnu brúka sum fyrimynd tá føroyska fólkaatkvøðan um loysing kemur fyri, men her fer hann skeivur. Í Samveldissáttmálanum millum Ísland og Danmark, 1918-1944, stendur greitt hvussu farast skal fram um áttmálin verður uppsagdur av øðrum partinum eftir ávíst áramál:

Fyrst skulu í minsta lagi 2/3 av tinglimunum atkvøða fyri og síðani skulu veljarnir sum hava atkvøðurett til tingið samtykkja uppsøgnina í einari fólkaatkvøðu. Um atkvøðugreiðslan visir, at í minsta lagi 75% av teimum, ið hava atkvøðurett, hava luttikið í atkvøðu-

greiðsluni og at í minsta lagi 75% av greiddum atkvøðum eru fyri at slita, er sáttmálin farin úr gildi. Til íslensku fólkaatkvøðuna í 1944 um uppsøgn av samveldissáttmálanum við Danmark var luttøkan 98,6%, harav 97,4% søgdu ja til loysing frá Danmark.

Íslenski professarin, Sigurður Línal, hevur skrivað upprit til Hvítubók um tíðina við Samveldissáttmálanum millum Ísland og Danmark 1918-1944, og hevur eisini verið ráðgevi hjá okkara landsstýrismanni í loysingarmálum. Sjónvarp Føroya hevði fyrr í ár, tá smálandaráðstevnan var í Norðurlandahúsinum, eina samrøðu við Sigurður Línal, professara. Hann segði, at um Landsstýrið hevði spurt hann um treytirnar fyri eini føroyskari fólkaatkvøðu, hevði hann víst til ta íslensku fólkaatkvøðuna í 1944. Sigurður Línal, professari, verður mettur sum ein tann fremsti serfrøðingur á økinum, og fylgja vit somu reglum sum íslenska fólkaatkvøðan í 1944, merkir tað, at ongín »loysingarsáttmáli« verður samtyktur um ikki í minsta lagi 56,25% av øllum við atkvøðuretti til Føroya Løgting greiða atkvøðu fyri. Við hesum framferðarhátti høvdu vit eins og íslendar-

arnir virt fólkaræðið og ikki latið eitthvørt demagogisk »medieflip«, verið avgerandi. Ein annar luttakari á smálandaráðstevnun, kanadiski professarin, Toivo Miljan, metti, at í minsta lagi 60% skuldu vera fyri eini loysing, um hon skuldi fáa gildi. Framferðin hjá okkara landsstýrismanni í loysingarmálum minnir ikki sørt um kommunistiskt rættvísi og hevur eittans endamálið, at hann uttanum fólksins vilja vil sleppa at trumfa sítt tekniska sjálvstýri ígjøgnum (vit valda - danir gjalda).

Politiskar pingvinir og kópar

Tá álvarsmál, sum okkara 600 ára gamli rikisfelagsskapur við Danmark, skal viðgerast, ger tann alt ov sjónska polariseringin í føroyskum politikki tað sera trupult hjá føroyingum at hava sínámillum fólkaræðislig smastarv. Politisku pólmarnir eins og teir nautisku Suður- og Norðpólurin eru hentir at stýra eftir, men kaldið at búgva á, mest pingvinir og kópar halda til har. Okkara politiskur pingvinir og kópar kunnu ikki loysa sær bara at sita uppá stás á hvør sínun póli og krevja. Teir mugu kava og svimja í móti hvørtjum øðrum fyri at finna eina heildarloysn

við breiðum fólkaavilja aftanfyrri (íslenska modellin). Í dag er mangt sum bendir á, at ein slík heildarloysn er at finna innanfyri verandi rikisfelagsskapskarmar við øktum sjálvsavgerðarrætti.

Samráðingar og atkvøðureglugerð

Tað er fáfongd, at lata Høgna Hoydal, landsstýrismann í loysingarmálum, fara niður til Danmarkar fyri at vita hvussu nógv hann kann fáa niður í biddarapólan og síðan koma heim aftur sum ein annar jólamáður. Helst á gosi við einum »tekniskum Høgna-sjálvstýri«, (vit valda - danir gjalda). Slík framferð er ikki virðiligt fyri okkum føroyingar. Tí eiga vit, áðrenn nakar føroyskur politikari fer til Danmarkar at samráðast, at fáa Føroya Løgting at staðfesta, at vit skulu hava somu atkvøðureglugerð galdandi fyri ein komandi »Samstarvssáttmála«, sum var galdandi til íslensku fólkaatkvøðuna í 1944. Tástani kann Føroya fólk og Danska Stjórnin hava álit á teimum sum samráðast, at tey umboða annað enn seg sjálvan, nevniliga Føroya fólk.

Júst útkomma »Svartabók« gevur ábending um kommunistiskt hugrák hjá okkara viðgongdu loysing-

arfólkom í 60'árunum. Um tey tá høvdu makt, sum tey hildu seg hava átt, vóru vit kanska eitt kommunistiskt útsker í dag og ikki eitt trygt og vælrikti NATO-óki. Spurningurin er um harðrenda framferðin hjá okkara landsstýrismanni í loysingarmálum, er ein spíri frá tí tíðini? Hansara framferð er ikki sambærilig við okkara fólkaræðis siðvenju og er eisini í andsøgn við tað, sum hansara íslensku ráðgevi, Sigurður Línal, professari, stendur fyri. Høgni Hoydal, landsstýrismaður í loysingarmálum, tykist at ráðast fólkaræði við tess kvalifiseringu fólkaatkvøðum? Eystanfyrri hevði ein slík framferð verið natúrlig, men vit liva í Føroyum!

Regin Eikhólm

Snildisligur framferðarháttur

Aftaná at hava lisið ein tíðindastubba í Sosialinum tann 23. september 1999 har greitt verður frá, at Johannes Brandal hevur keypt bygning og opnað mobilhandil, fólgi eg meg noyðdan at koma við nøkrum viðmerkingum og iskoyti.

Bygningin átti Sp/f Mangt og Hvát í eitt stutt tíðarskeið, meðan hann frammanundan var ogn hjá P/f Johannes úr Hvalvík. Mobilhandil, sum gjordist partafelag í 1960, har pápi mín var stjóri til vit máttu lata aftur í 1996 vegna krepputíðirnar, ið tá høvdu verið í nógv ár. (Eg var sjálv partaeigari í felagnum). Annars hevur pápi mín verið í fyrirkomandi síðan 1942.

Upprunaliga var tað pápi mín sum í 1956 keypti grundokki undir hesum bygningi, sum abbi og pápi lótu byggja til pakkhus í 1957 við tað, at teir í 1955 høvdu fingið D.F.D.S. at sigla uppá Klaksvík, og høvdu teir avgreiðsluna um hendi til 1963, tá møblasólan hevði tikið seg so mikið fram, at teir høvdu nóg mikið at gera við tað. Eftir hetta yvirtók P/f Hugo Gardar avgreiðsluna og komu teir at húsast í sama bygningi. At vit máttu lata aftur í 1996 var ein dyggur smeltur, og tá vit ongar sømdir fingur frá Norðoya Sparikassa, meðan Føroya Banki vísti vælvild, so var onki at gera, hóast

maður mín og eg samráddust við Sparikassan, so longu í 1996 visti sparikassan at vit vóru áhugaði. Hava nýtt Norðoya Sparikassa í yvir 50 ár og ongantíð verið afturtíð við gjalddingum. Allir, ja allir hinir kreditorarnir vóru vit á jour við. Kanska er hetta eindomi.

Sama vikuskifti, sum Johannes Brandal var farin í býin eitt orindi og heimafturkominn sigur hann seg hava keypt bygningin hjá abba, tá var eg sjálv eisini áhuga saman við øðrum og tað visti bæði Henning Jensen, ráðgevi hjá Sp/f Mangt og Hvát og Norðoya Sparikassa. So hettar var eitt ógvuliga stórt sjokk fyri meg. Í samrøðu við Henning Jensen, sunnukvöldið 17. januar sigur hann, at Alvar Klakk, næstformaður í umsjónarráðnum hjá Norðoya Sparikassa hevði ringt til sín og sigur, at hann hevði ein keypara til bygningin og tað var Johannes Brandal, tí sparikassin í tíðini ikki at hanga uppá handan bygningin longur, hóast Sp/f Mangt og Hvát hevði røkt sínar skyldir til dato. Hetta má kallast ein lögín og óvanlig søla, har valla nakar annar í umsjónarráðnum hevur vítað av. Tí mánamorgunin 18. januar sigur sparikassastjórin seg einki vita. Enn meira lögdi. Hendan sama morgun verður skeytið tinglislið. Men

fleiri mánaðir seinni er framvegis ongín figging givin til Johannes Brandal.

Agnar á Dul, sum fyrr hevur verið ráðgevi hjá Johannes Brandal, man eisini hesaferð hava verið góður í ráðum vita hvat advokatfel-

ag var best at nýta í hesum føri. Tá hesin advokatur segði seg vera inhabil sum bústjóra, var ein annar valdur frá øðrum advokatfelag, sum samstundis umboðar Norðoya Sparikassa. Er hettar ikki inhabilitetur.

Alvar Klakk og Johannes Brandal sigast vera vinmenn. Eiga stuttleikabát saman.

At Johannes Brandal skal hava verið noyðdur at gjalda 200.000 kr. aftrat fyri frið skild og fáa lagt lok á málið, so eru 500.000 kr. væl meira og kundi verið enn hægri, tá hetta ikki var okkara seinasta boð, men vit hoyrdu ongantíð nakað aftur, fyrr enn endalig avgerð var tikin.

Um kvöldið tann 18. janu-

ar ringir Henning Jensen og sigur. Nú havi eg góð tíðindi, og tað er, at hasin handilin kemur ikki at ganga, tí har eru so nógv krøv.

Havi síðani fingið at vita, at kravið bert frá Toll- og Skatt var meira enn 1 millión kr. Er hettar ikki ein luskuframtíðarháttur.

Birgith Johannesen

Konfirmatións- klæðir til hansara fáast í Kallkyn

Vágssbotnur - tlf. 31 62 06